

Mål C-63/23

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

6 februari 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 5 de Barcelona (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

9 januari 2023

Klagande:

Sagrario

Joaquín

Prudencio

Motpart:

Subdelegación del Gobierno en Barcelona

Saken i det nationella målet

Familjeåterförening – Avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller beslut om att inte förnya uppehållstillstånd för familjeåterförening – Förvaltningsrättsligt olaglig situation – Särskilt ömmande fall – Bedömning av personliga förhållanden – Barnets bästa – Eget uppehållstillstånd

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande om tolkning – Artikel 267 FEUF – En nationell bestämmelses förenlighet med direktiv 2003/86/EG – Artikel 15.3 – Artikel 17 – Avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller beslut att inte förnya uppehållstillstånd för familjeåterförening – Förvaltningsrättsligt olaglig situation – Särskilt ömmande fall – Bedömning av personliga förhållanden – Eget uppehållstillstånd – Artiklarna 7, 24, 33.1 och 47 i Europeiska unionens stadga om

de grundläggande rättigheterna – Barnets bästa – Artikel 6.1 och artikel 8.1 och 8.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska artikel 15.3 *in fine* och artikel 17 i direktivet, vad gäller ”särskilt ömmande fall”, automatiskt omfatta alla de fall där en underårig berörs och/eller fall som motsvarar dem som föreskrivs i samma artikel 15?
2. Är det förenligt med artikel 15.3 *in fine* och artikel 17 i direktivet att det i en nationell bestämmelse inte föreskrivs att ett eget uppehållstillstånd ska beviljas, som garanterar att återförenade familjemedlemmar inte hamnar i en förvaltningsrättsligt olaglig situation, när sådana särskilt ömmande fall föreligger?
3. Kan artikel 15.3 *in fine* och artikel 17 i direktivet tolkas så, att denna rätt till ett eget uppehållstillstånd föreligger när den återförenade familjen befinner sig i landet utan uppehållstillstånd av skäl de saknar kontroll över?
4. Utgör artiklarna 15.3 och 17 i direktivet hinder för en nationell lagstiftning som inte föreskriver att det är nödvändigt och obligatoriskt att bedöma sådana omständigheter som avses i artikel 17 i direktivet innan en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd kan avslås?
5. Är en nationell lagstiftning i vilken det inte, såsom förfarande som ska föregå ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller ett avslag på en ansökan om förnyat uppehållstillstånd för familjeåterförening, föreskrivs ett särskilt förfarande för hörande av underåriga, när referenspersonen har nekats uppehållstillstånd eller hans eller hennes uppehållstillstånd inte har förnyats, förenlig med artiklarna 15.3 och 17 i direktivet, artiklarna 6.1, 8.1 och 8.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt artiklarna 47, 24, 7 och 33.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna?
6. Är en nationell lagstiftning enligt vilken det inte, såsom förfarande som ska föregå ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller ett avslag på en ansökan om förnyat uppehållstillstånd för en make/maka som återförenats med en referensperson, när referenspersonen har nekats uppehållstillstånd eller förnyat uppehållstillstånd, föreskrivs ett förfarande genom vilket det går att göra gällande att det föreligger sådana omständigheter som avses i artikel 17 i direktivet för att begära att få möjlighet att fortsätta uppehålla sig i landet utan uppehåll, mot bakgrund av vederbörandes tidigare vistelse, förenlig med artiklarna 15.3 och 17 i direktivet, artiklarna 6.1, 8.1 och 8.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt artiklarna 47, 24, 7 och 33.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna?

Anförda unionsbestämmelser

EU-domstolens dom av den 27 juni 2006, parlamentet/rådet, C- 540/03, EU:C:2006:429

EU-domstolens dom av den 14 mars 2019, Y. Z. m.fl. (Vilseledande eller bedrägeri i samband med familjeåterföring) C-557/17, EU:C:2019:203

Skälen 2 och 11 i direktiv 2003/86/EG

Artiklarna 5.5, 15.3, 16.3, 17 och 18 i direktiv 2003/86/EG

Artikel 24.1 och 24.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Artikel 6 i Europeiska konventionen om barnets rättigheter

Anförda nationella bestämmelser

Artikel 19 i Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009 (lag 4/2000 av den 11 januari [2000] om utländska medborgares rättigheter och friheter i Spanien och om deras integration i samhället, i dess lydelse enligt lag 2/2009 (nedan kallad lag 4/2000). I denna regleras verkningarna av familjeåterföring i särskilt ömmande fall, vilket omfattar uppehålls- och arbetstillstånd och självständiga uppehållstillstånd för makar och barn.

Första tilläggbestämmelsen punkt 4 till Real Decreto 557/2011, de 20 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009 (Kungligt dekret 557/2011 av den 20 april [2011] om godkännande av bestämmelserna i lag 4/2000 av den 11 januari [2000] om utländska medborgares rättigheter och friheter i Spanien och om deras integration i samhället (nedan kallat kungligt dekret 557/2011). I denna föreskrivs en möjlighet att bevilja tidsbegränsade uppehållstillstånd och/eller arbetstillstånd om det är motiverat av ekonomiska, sociala eller arbetsrättsliga omständigheter och i icke reglerade fall av särskild betydelse, samt beviljande individuella tidsbegränsade uppehållstillstånd i särskilda fall som inte omfattas av samma förordning.

Artikel 58.3 i Real Decreto 557/2011 (kungligt dekret 557/2011). I denna bestämmelse regleras giltighetstiden för uppehållstillståndet för familjemedlemmar som återförenats utifrån referenspersonens uppehållstillstånd.

Artikel 59 i Real Decreto 557/2011 (kungligt dekret 557/2011). I denna artikel regleras uppehållsrätt för de återförenade familjemedlemmarna, oberoende av

referenspersonen och, bland annat, villkoren, förutsättningarna och varaktigheten för detta.

Artikel 61 i Real Decreto 557/2011 (kungligt dekret 557/2011). Här regleras förnyelse av uppehållstillstånd för familjeåterförening och, bland annat, formaliteter och villkor för ansökan, varaktighet, villkor för erhållande med avseende på referenspersonen och den som återförenas med referenspersonen, erforderliga stödjande handlingar och andra uppgifter som myndigheterna ska bedöma vid förlängning av uppehållstillståndet.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Klaganden och hennes två underåriga barn hade uppehållstillstånd för familjeåterförening efter att ha återförenats med klagandens make, som är barnens far.
- 2 Den 22 april 2021 lämnade samtliga familjemedlemmar in en ansökan om permanent uppehållstillstånd. Genom beslut av Subdelegación del Gobierno en Barcelona (regeringens representation i provinsen Barcelona, Spanien) av den 27 maj 2021 nekades referenspersonen uppehållstillstånd på grund av att han förekom i belastningsregistret. Genom beslut av Subdelegación del Gobierno en Barcelona (regeringens representation i provinsen Barcelona, Spanien) av den 22 juni 2021 nekades klaganden och klagandens två underåriga barn permanent uppehållstillstånd med motiveringen att referenspersonen inte hade arbetstillstånd och/eller uppehållstillstånd, vilket innebar att kraven i artikel 61.3 b led 1 i Real Decreto 557/2011 (kungligt dekret nr 557/2011) inte var uppfyllda.

Parternas huvudargument

- 3 Parternas argument har inte specificerats i beslutet om hänskjutande.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 4 I artikel 15 i direktiv 2003/86/EG (nedan kallat direktivet) föreskrivs en möjlighet att bevilja återförenade familjemedlemmar eget uppehållstillstånd i vissa fall. I artikel 16.3 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna får återkalla uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om förnyat uppehållstillstånd för en familjemedlem i vissa fall enligt artikel 15. Dessa bestämmelser har återgetts i artikel 59 i kungligt dekret 557/2011, av vilken det framgår av tredje stycket att uppehållstillstånd ska beviljas utan avbrott.
- 5 I artikel 15 i direktivet, till vilken det hänvisas i artikel 16.3 i direktivet, tilläggs att "[m]edlemsstaterna skall anta bestämmelser som garanterar att eget

uppehållstillstånd utfärdas i särskilt ömmande fall”. Sådana särskilt ömmande fall har inte reglerats i den spanska lagstiftningen.

- 6 I fjärde stycket i den första tilläggsbestämmelsen till kungligt dekret nr 557/2011 föreskrivs att uppehållstillstånd ska beviljas i särskilda fall som inte föreskrivs i förordning nr 4/2000. Det förefaller emellertid inte som om dessa bestämmelser är förenliga med direktivet, eftersom de föreskriver ett skönsmässigt beslut, med en vid tolkning, vilket inte hindrar att det fattas automatiska beslut som EU-domstolen inte har godtagit och som samtidigt faller utanför behörigheten för det organ som tillhör förvaltningen i den autonoma regionen, eftersom det har tilldelats landets centrala förvaltning.
- 7 EU-domstolen har genom sin praxis ålagt medlemsstaterna att göra en bedömning av de berörda personernas personliga förhållanden och förbjuder möjligheten att fatta ett automatiskt beslut om att återkalla uppehållstillstånd. Således slås exempelvis domen av den 27 juni 2006, i målet parlamentet/rådet (C-540/03, EU:C:2006:429) fast att bestämmelserna i direktivet är förenliga med de grundläggande rättigheterna, eftersom de ålägger de nationella myndigheterna att beakta de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet, genom bestämmelserna i artiklarna 5.5 och 17 i direktivet.
- 8 I den spanska lagstiftningen föreskrivs emellertid inte något förfarande där de berörda personerna kan göra gällande de personliga förhållanden som avses i artikel 17 i direktivet, och genom vilket en underårig först hörs, i linje med vad som föreskrivs i artikel 6 i Europeiska konventionen om barnets rättigheter. Besluten fattas således utan beaktande av de personliga förhållandena för de personer som återförenats med sina familjer, vilka i allmänhet är underåriga och kvinnor, som då omedelbart hamnar i en olaglig situation.
- 9 Enligt den hänskjutande domstolen kan man anse att återförenade familjemedlemmar som har förlorat sitt uppehållstillstånd av skäl som ligger utanför deras kontroll är särskilt ömmande fall. Särskilt när det rör sig om underåriga och personer som är strukturellt diskriminerade i det samhälle de kommer från, vilket är fallet för kvinnor i vissa länder där kvinnor inte är trygga.
- 10 Med hänsyn till att det i artikel 15.3 används en tvingande verbkonstruktion, nämligen ”skall anta”, anser den hänskjutande domstolen att den nationella rätten måste reglera ”särskilt ömmande fall”. På så sätt skulle bestämmelserna i artikel 15.3 i direktivet kunna tillämpas på fall av förlust av uppehållstillstånd av skäl som de personer som återförenats med en familjemedlem inte kan kontrollera, såsom är fallet i det nationella målet. Dessutom skulle under alla omständigheter en förlust av uppehållstillstånd föregås av en bedömning av de dessa personers personliga förhållanden och familjesituation, såsom krävs enligt artikel 17 i direktivet.
- 11 Enligt den hänskjutande domstolen har de spanska myndigheterna begränsat sig till att avslå ansökan om uppehållstillstånd utan att göra en bedömning av arten

och stabiliteten av den berörda personens familjeband och varaktigheten av vistelsen i medlemsstaten samt förekomsten av familjemässig, kulturell eller social anknytning till medlemsstaten respektive ursprungslandet, vilket strider mot unionsrätten.

ARBETS
DOKUMENT